

Dragi osmaši,

Nastavljamo s radom. Prepišite donji sadržaj i riješite priložene zadatke. Ako možete pogledajte video: Zvuk na Youtube-u čiji je link: https://www.youtube.com/watch?v=wcBLmPm9_fm. Gradivo se nalazi u udžbeniku str.104.-109. Ovo napravite do utorka 9. 6. 2020. Zadaću ne morate slati ali od nekoga ću tražiti da je pošalje. Marljivo učite i pišite zadaće 😊. Sretno s učenjem! Čuvajte svoje zdravlje. Ivana Matić

Opis vala

Zadaci:

1. **PRIMJER:** Ako je period vala $T = 0,4s$ kolika je frekvencija vala?

Rješenje:

$$T = 0,4s$$

$$f = ?$$

$$f = \frac{1}{T} = \frac{1}{0,4s} = 2,5\text{Hz}$$

1. **Zadatak:** Ako je period vala $T = 0,2s$ kolika je frekvencija vala?

(Rješenje: $f = 5\text{Hz}$)

2. **PRIMJER:** Ako je frekvencija vala $f = 4\text{Hz}$, koliki je period vala?

Rješenje:

$$f = 4\text{Hz}$$

$$T = ?$$

$$T = \frac{1}{f} = \frac{1}{4\text{Hz}} = 0,25s$$

2. **Zadatak:** Ako je frekvencija vala $f = 8\text{Hz}$, koliki je period vala?

(Rješenje: $T = 0,125s$)

3. **PRIMJER:** Ako je valna duljina vala $\lambda = 2m$, a frekvencija vala $f = 40\text{Hz}$, kolika je brzina vala?

Rješenje:

$$\lambda = 2m$$

$$f = 40\text{Hz}$$

$$v = ?$$

$$v = \lambda \cdot f = 2m \cdot 40\text{Hz} = 80 \frac{m}{s}$$

3. **Zadatak :** Ako je valna duljina vala $\lambda = 1,5m$, a frekvencija vala $f = 30\text{Hz}$, kolika je brzina vala?

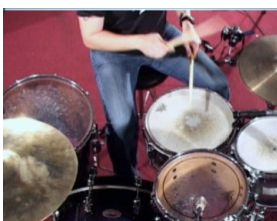
Rješenje:

(Rješenje: $v = 45 \frac{m}{s}$)

Zvuk

Glazbala proizvode zvuk titranjem.

Na bubnju titra opna.

Na gitari titra žica.

Kod čovjeka titraju glasnice.

Tijelo koje titra izvor je zvuka.

Titranje tijela prenosi se na čestice zraka.

U zraku na mjestima nastaje zgušnjene, a zatim razrjeđenje čestica zraka.

Čestice zraka titraju u smjeru širenja poremećaja. Zato je **zvuk longitudinalni val**.

Šum i ton

Pravilnim titranjem izvora nastaje ton.

Glazbena vilica jest izvor tona.

Nepravilnim titranjem izvora nastaje šum.

Gužvanjem papira proizvodimo šum.

Ako smo u prirodi udaljeni više od 17 metara od zapreke od koje se zvuk odbija, čujemo **jeku**.

Zvučne valove možemo opisati frekvencijom i brzinom.

Frekvencija zvučnih valova

Ljudsko uho čuje zvuk frekvencije od 20 Hz do 20 000 Hz.

Ultrazvuk je zvuk frekvencije veće od 20 000 Hz. Prirodni izvori ultrazvuka su podrhtavanje tla, glasanje nekih životinja (šišmiši), ali postoje i uređaji koji proizvode ultrazvuk (- čuju ga životinje, npr. u medicini – služi za otkrivanje bolesti i dr., u tehnologiji – za otkrivanje napuklina u materijalima, u ribarstvu – traganje za jatima riba itd.)

Infrazvuk je zvuk frekvencije manje od 20 Hz. (Čuju ga životinje, a neke ga koriste za komunikaciju kao npr. slonovi, može se emitirati pri erupciji vulkana itd.)

Brzina zvučnih valova

U zraku je brzina zvuka približno 340 m/s.

Brzina zvuka u zraku ovisi o temperaturi: što je temperatura zraka viša, i brzina zvuka je veća.

Osim zrakom, zvuk se širi i drugim sredstvima: vodom, drvetom, metalom, kamenom, tлом itd.

Što su čestice sredstva čvršće povezane, brzina zvuka je veća.

U željezu je brzina zvuka 5950 m/s, u vodi na 25°C oko 1500 m/s, a u zraku na 15°C je 340 m/s.